

Biologi åk 9

Uppgift:

Ska det finnas vargar i Sverige?

Använd alla dina NO-kunskaper för att argumentera för och emot.

Centralt innehåll åk 7-9 Biologi

Natur och samhälle

- Människans påverkan på naturen lokalt och globalt. Möjligheter att som konsument och samhällsmedborgare bidra till en hållbar utveckling.
- Ekosystems energiflöde och kretslopp av materia. Fotosyntes, förbränning och andra ekosystemtjänster.
- Biologisk mångfald och vad som gynnar respektive hotar den. Samhällsdiskussioner om biologisk mångfald, till exempel i samband med skogsbruk och jakt.
- Lokala ekosystem och hur de kan undersökas utifrån ekologiska frågeställningar. Sambanden mellan populationer och tillgängliga resurser i ekosystem. De lokala ekosystemen i jämförelse med regionala eller globala ekosystem.
- Aktuella samhällsfrågor som rör biologi.

Publicerat: tisdag 29 mars kl 07:03, Sveriges Radio, Ekot

Starkt motstånd till att plantera ut varg i Dalarna

Miljöminister Andreas Carlgren har tidigare bett en rad län att peka ut revir där vargvalpar ska kunna planteras ut, men i Dalarna är motståndet stort

Regeringens vargpolitik stöter åter igen på problem. Miljöminister Andreas Carlgren har bett en rad län att peka ut revir där vargvalpar ska kunna planteras ut.

Men i Dalarna, som senare i dag är först ut med att fatta beslut i frågan, är motståndet så stort att Stig-Åke Svensson som är miljövårdsinspektör i länet tror att den så kallade viltförvaltningsdelegationen inte kommer att kunna enas om några revir.

– Flera av ledamöterna har skrivit i media att man inte vill vara med om ett sådant här beslut, säger Stig-Åke Svensson.

Det var i slutet av januari i år som miljöminister Anders Carlgren deklarerade hur regeringen genetiskt vill förstärka den svenska vargstammen framöver.

Bland annat ska vargvalpar från djurparker placeras ut i skogarna, och en rad länsstyrelser fick i uppdrag att tillsammans med bland annat jägarintressen och naturvårdsintressen peka ut olika revir där valpar skulle kunna sättas ut.

I Dalarna där motståndet mot varg är välkänt lutar det enligt Stig-Åke Svensson på länsstyrelsen åt att en majoritet i den grupp som beslutar i frågan, inte kommer att kunna peka ut några revir.

– Man tycker att vi har ett stort rovdjurstryck i Dalarna, säger han.

Mats Larsson från jägarförbundet som representerar jakt- och viltvårdsintresset i viltförvaltningsdelegationen, kan inte tänka sig att plantera ut vargvalpar i skogen med tanke på hur många vargar som redan finns i länet.

– Det finns ingen möjlighet att förankra detta, säger han.

Flera länsstyrelser påpekade för en tid sen att det blir svårt att förankra och nå samsyn i en så känslig fråga som vargvalpar och inplanteringar, när man bara får tre månader på sig som länsstyrelserna har fått av miljöministern.

Nu reagerar också länsstyrelsen i Värmland, och har skrivit till regeringen och vill att hela arbetet med att peka ut revir skjuts upp till i mars nästa år.

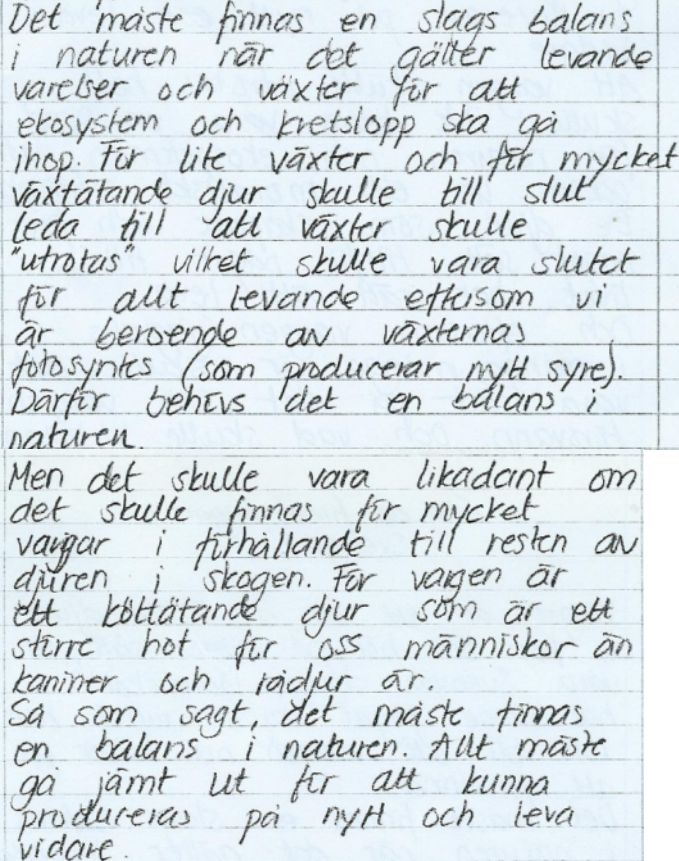
Eftersom det ändå inte är finns några vargvalpar att placera ut i vår, så är det bättre att vänta med att peka ut revir till nästa vinter, säger Lars Furuholm som är rovdjursansvarig på länsstyrelsen i Värmland.

– Det kan hända mycket i naturen, till exempel kan föräldradjur bli överkörda av bilar, de kan bli utsatta för skydds jakt eller olaga jakt, säger han.

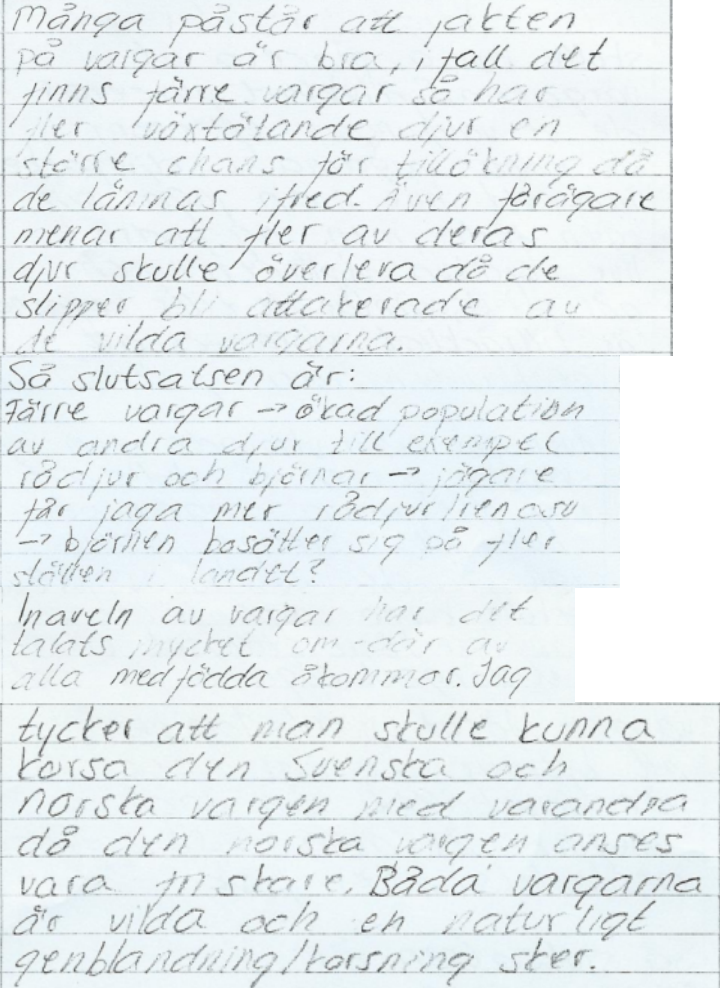
Biologi åk 9

Uppgift	Eleve exempel F	Centralt innehåll	Kunskapskrav
<p>Ska det finnas vargar i Sverige? Använd alla dina NO-kunskaper för att argumentera för och emot.</p>	<p><i>Jag tycker att vi ska ha vargar i Sverige. Men då ska de finnas i glesst befolkade platser som i Lappland, så man inte stöter på dem i skogarna i Stockholm och andra städer. Det skulle vara för farligt. Sverige är en av de få länderna som har vargar. Det finns inte så många vargar kvar. Man kan placera ut vargvalpar där de håller på att försvinna. Sen behöver man hålla koll på hur mycket föda det finns för vargarna.</i></p> <p>Kommentar: Eleven nämner inte ekologi, kretslopp, näringskedja eller biologisk mångfald.</p>	<p><i>Natur och samhälle</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Människans påverkan på naturen lokalt och globalt. Möjligheter att som konsument och samhällsmedborgare bidra till en hållbar utveckling. • Ekosystems energiflöde och kretslopp av materia. Fotosyntes, förbränning och andra ekosystemtjänster. • Biologisk mångfald och vad som gynnar respektive hotar den. Samhällsdiskussioner om biologisk mångfald, till exempel i samband med skogsbruk och jakt. • Lokala ekosystem och hur de kan undersökas utifrån ekologiska frågeställningar. Sambanden mellan populationer och tillgängliga resurser i ekosystem. De lokala ekosystemen i jämförelse med regionala eller globala ekosystem. • Aktuella samhällsfrågor som rör biologi. 	<p>E Eleven undersöker olika faktorer som inverkar på ekosystem och populationer och beskriver då enkel identifierbara ekologiska samband och ger exempel på energiflöden och kretslopp.</p>

Biologi åk 9

Uppgift	Eleve exempel E	Centralt innehåll	Kunskapskrav
<p>Ska det finnas vargar i Sverige? Använd alla dina NO-kunskaper för att argumentera för och emot.</p>	 <p>Det måste finnas en slags balans i naturen när det gäller levande varelser och växter för att ekosystem och kretslopp ska gå ihop. För lite växter och för mycket växtätande djur skulle till slut leda till att växter skulle "utrotas" vilket skulle vara slutet för allt levande eftersom vi är beroende av växternas fotosyntes (som producerar nytt syre). Därför behövs det en balans i naturen.</p> <p>Men det skulle vara likadant om det skulle finnas för mycket vargar i förhållande till resten av djuren i skogen. För vargen är ett köttätande djur som är ett större hot för oss människor än kaniner och rådjur är. Så som sagt, det måste finnas en balans i naturen. Allt måste gå jämt ut för att kunna produceras på nytt och leva vidare.</p>	<p>Natur och samhälle</p> <ul style="list-style-type: none"> Människans påverkan på naturen lokalt och globalt. Möjligheter att som konsument och samhällsmedborgare bidra till en hållbar utveckling. Ekosystems energiflöde och kretslopp av materia. Fotosyntes, förbränning och andra ekosystemtjänster. Biologisk mångfald och vad som gynnar respektive hotar den. Samhällsdiskussioner om biologisk mångfald, till exempel i samband med skogsbruk och jakt. Lokala ekosystem och hur de kan undersökas utifrån ekologiska frågeställningar. Sambanden mellan populationer och tillgängliga resurser i ekosystem. De lokala ekosystemen i jämförelse med regionala eller globala ekosystem. Aktuella samhällsfrågor som rör biologi. 	<p>E</p> <p>Eleven undersöker olika faktorer som inverkan på ekosystem och populationer och beskriver då enkelt identifierbara ekologiska samband och ger exempel på energiflöden och kretslopp.</p>
	<p>Kommentar:</p> <p>Eleven visar kunskaper om ekologi och kretslopp. Kommenterar inte människans inverkan. Nämner inte inavel och biologisk mångfald</p>		

Biologi åk 9

Uppgift	Eleve exempel C	Centralt innehåll	Kunskapskrav
<p>Ska det finnas vargar i Sverige? Använd alla dina NO-kunskaper för att argumentera för och emot.</p>	 <p>Många påstår att jakten på vargar är bra, i fall det finns färre vargar så har fler växtätande djur en större chans för tillväxt då de lämnas ifred. Även jägare menar att fler av deras djur skulle överleva då de slipper bli ättade av de vilda vargarna.</p> <p>Så slutsatsen är: Färre vargar → ökad population av andra djur till exempel rådjur och björnar → jägare får jaga mer rådjur/ björnar → björnen bosätter sig på fler ställen i landet? Inaveln av vargar har det talats mycket om där av alla medfjädade åkommor. Jag tycker att man skulle kunna korsa den Svenska och Norrsta vargen med varandra då den norrsta vargen anses vara in-stare. Båda vargarna är vilda och en naturligt genblandning/korsning sker.</p>	<p>Natur och samhälle</p> <ul style="list-style-type: none"> Människans påverkan på naturen lokalt och globalt. Möjligheter att som konsument och samhällsmedborgare bidra till en hållbar utveckling. Ekosystems energiflöde och kretslopp av materia. Fotosyntes, förbränning och andra ekosystemtjänster. Biologisk mångfald och vad som gynnar respektive hotar den. Samhällsdiskussioner om biologisk mångfald, till exempel i samband med skogsbruk och jakt. Lokala ekosystem och hur de kan undersökas utifrån ekologiska frågeställningar. Sambanden mellan populationer och tillgängliga resurser i ekosystem. De lokala ekosystemen i jämförelse med regionala eller globala ekosystem. Aktuella samhällsfrågor som rör biologi. 	<p>C</p> <p>Eleven undersöker olika faktorer som inverkan på ekosystem och populationer och beskriver då förhållandevis komplexa ekologiska samband och förklarar och visar på samband kring energiflöden och kretslopp.</p>
	<p>Kommentar: Eleven visar kunskaper om ekologi, näringskedja och kretslopp. Eleven visar kunskaper om populationer och inavel. Eleven problematiserar och drar slutsatser.</p>		